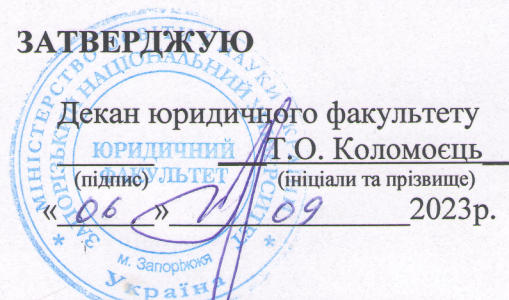

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан юридичного факультету

Т.О. Коломоець

(підпис) (ініціали та прізвище)

« 06 » 09 2023р.

ЕТИЧНІ СТАНДАРТИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 262 Правоохоронна діяльність
(шифр, назва спеціальності)

освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність
(назва)

**Укладач: Єрмоленко Дмитро Олександрович, д.ю.н., професор, завідувач кафедри
цивільного права**

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри цивільного права

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.
Завідувач кафедри цивільного права

Єрмоленко Д.О. Єрмоленко
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
юридичного факультету

Протокол № 1 від “05” вересня 2023 р.
Голова науково-методичної ради
юридичного факультету

І.В. Єна
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант ОПП «Правоохоронна діяльність»

Євтушенко Д.С. Євтушенко
(підпис) (ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 26 Цивільна безпека	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл дисциплін Цикл загальної підготовки	
Спеціальність 262 Правоохоронна діяльність	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		1 -й	1 -й
Освітньо-професійна програма Правоохоронна діяльність	Змістовних модулів - 4	Лекції	
		14 год.	4 год.
		Практичні заняття	
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Кількість поточних контрольних заходів - 8	14 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		62 год.	82 год.
		Вид підсумкового семестрового контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Етичні стандарти правоохоронної діяльності» є вироблення у майбутніх правоохоронців цілісного уявлення про характер та механізм дії етичних норм, їх єдності із вимогами суспільної моралі та права, закріплення цих уявлень у формі переконань та настанов професійної поведінки, а також розвиток морально-етичної культури здобувачів, формування гуманістичного ставлення до професійної діяльності.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Етичні стандарти правоохоронної діяльності» є:

- надання системного уявлення про моральні основи правоохоронної діяльності;
- ознайомлення зі специфікою етичних стандартів майбутньої професії;
- ознайомлення з основними правилами службового етикету;
- надання загального уявлення про професійну культуру працівника правоохоронних органів, її основні елементи (психологічну, моральну, естетичну культуру поведінки);
- висвітлення найбільш гострих моральних проблем правоохоронної діяльності, причин моральних та професійних конфліктів;
- ознайомлення з деонтологічними і етичними принципами працівників правоохоронних органів в зарубіжних країнах;
- висвітлення національних стандартів професійної діяльності працівників правоохоронних органів;
- сприяння вихованню майбутнього працівника правоохоронних органів, здатного стати на захист прав людини, патріота своєї держави, фахівця з високими моральними якостями.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). СК4. Спроможність організувати і керувати діяльністю підрозділів, створених для виконання завдань у сфері правоохоронної діяльності.	Поточний контроль здійснюється шляхом виконання таких обов'язкових видів роботи, як виступ з питань певної теми розділу на практичному занятті; доповідь з проблемної тематики з презентацією; участь у обговоренні дискусійних питань; письмова контрольна робота, та додаткових видів роботи - участь у ділових

<p>СК6. Здатність керувати самостійною роботою осіб, що навчаються, та бути наставником для молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.</p> <p>СК7. Здатність ефективно здійснювати правове виховання молодших колег у процесі набуття і вдосконалення ними професійних навичок.</p> <p>СК 11. Здатність взаємодіяти з представниками інших органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, громадськістю з питань правоохоронної діяльності.</p> <p>РН1. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.</p> <p>РН3. Організувати та керувати діяльністю підрозділів, які здійснюють правоохоронну діяльність.</p> <p>РН4. Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.</p> <p>РН8. Забезпечувати законність та правопорядок, захист прав та інтересів особистості, суспільства, держави з використанням ефективних методів й засобів забезпечення публічної безпеки і порядку в межах виконання своїх посадових обов'язків.</p> <p>РН11. Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.</p> <p>РН12. Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.</p> <p>РН15. Модифікувати основні методи та засоби забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки та порядку.</p>	<p>(ситуативних) іграх; робота в групах; участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, участь в конкурсах тощо); завдання творчого характеру</p> <p>Проміжний контроль - проводиться наприкінці вивчення базового модуля шляхом тестування.</p> <p>Підсумкові контрольні заходи проводяться по завершенню семестру та мають дві складові - письмова відповідь на запитання та захист групового творчого проекту або індивідуального дослідницького завдання.</p> <p>Добір балів – можливість для здобувачів, які пропустили заняття з поважних причин, показати отримані знання.</p>
---	--

Міждисциплінарні зв'язки.

Основні міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами – Професійно-орієнтований практикум іноземною мовою (ЗП1); Забезпечення прав людини в діяльності правоохоронних органів (ЗП2); Превентивна діяльність правоохоронних органів (ППС1); Правові засади адміністративно-примусової діяльності (ППС7); Адміністративна діяльність правоохоронних органів (ППС3); Тактико-спеціальна підготовка працівників правоохоронних органів (ППС12); Правові засади запобігання та протидії корупції (ППС5); Правовий режим державної таємниці та інформації з обмеженим доступом (ППС6).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Юридична етика: поняття, структура, види, джерела.

Поняття професійної етики. Професійна етика як самостійна галузь етичної науки. Відмітність понять “мораль” і “моральність”. Правила професійної етики. Сутність поняття юридичної етики. Юридична етика як соціальне явище. Завдання юридичної етики. Місце етики у професії юриста. Особливості професії юриста. Становлення етичної науки і професійної етики. Соціальне призначення і моральний сенс юридичної професії. Структура, види і норма юридичної етики. Єдність етики і права. Призначення юридичної етики. Етичні принципи діяльності суддів, слідчих і адвокатів. Офіційна етика. Корпоративна етика. Традиційна етика. Моральні, морально-правові принципи гуманізму, справедливості, законності, незалежності, гласності. Патріотизм як моральний принцип. Документи про юридичну етику. Джерела юридичної етики. Значення правового регулювання етичних питань. Корпоративне регулювання етичних взаємин.

Змістовий модуль 2. Слідча етика.

Морально-правові джерела слідчої діяльності. Єдність законності та моралі в роботі слідчого. Процесуальна незалежність і моральна відповідальність слідчого. Моральна мотивація тимчасової ізоляції обвинувачуваного. Етика карно-процесуального доведення. Слідчий – потерпілий: етика взаємин. Слідчий – засоби масової інформації: етика спілкування. Етика позаслужбового поведіння слідчого.

Змістовий модуль 3. Судова етика.

Історичне призначення судової діяльності. Моральні витоки судочинства. Етика судового процесу. Етика допиту в судовому засіданні. Етика взаємин учасників судового процесу. Етика судової риторики. Етика судового рішення. Етика позасудової поведінки.

Поняття етикету як складової етики. Особливості судового етикету. Елементи судового етикету. Види і форми професійного етикету юристів. Поняття офіційного судового етикету. Зовнішній вигляд учасника судового засідання як елемент етикету. Етикет робочого спілкування учасників судового процесу. Внутрішній стан учасника.

Змістовий модуль 4. Адвокатська етика.

Правові етичні основи адвокатської діяльності в Україні. Моральна основа адвокатської діяльності. Етика угоди про надання юридичної допомоги. Етика прийняття адвокатського доручення на ведення справи. Роль суб’єктивного ставлення адвоката до особистості клієнта за укладення угоди про надання правової допомоги. Сутність і значення інституту адвокатської таємниці. Етика захисту на досудовому слідстві. Судова етика адвоката. Етичні межі захисту. Корпоративна етика адвоката.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів			
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів	
		о/дф.	з/ф	о/дф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.						
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	15	4	2	2	1	2	1	17	22	10	5	15	
2	15	8	2	4	1	4	1	15	20	10	5	15	
3	15	8	2	4	1	4	1	15	20	10	5	15	
4	15	8	2	4	1	4	1	15	20	10	5	15	
Усього за змістові модулі	60	28	8	14	4	14	4	62	82	40	20	60	
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30	10	30	40	
Загалом		90									100		

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Юридична етика: поняття, структура, види, джерела	2	1
2	Слідча етика	4	1
3	Судова етика	4	1
4	Адвокатська етика	4	1
Разом		14	4

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Юридична етика: поняття, структура, види, джерела	2	1
2	Слідча етика	4	1
3	Судова етика	4	1
4	Адвокатська етика	4	1
Разом		14	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання**	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Відповіді на практичному занятті Тестування в Moodle	За навчальними матеріалами ЗМ 1	Кількість тестових питань – 10 Правильна відповідь оцінюється у 1 бал	10
	Розв'язання практичних завдань	Вирішення кейсів до ЗМ 1	Правильне вирішення одного практичного завдання оцінюється у 1 бал	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Відповіді на практичному занятті Тестування в Moodle	За навчальними матеріалами ЗМ 2	Кількість тестових питань – 10 Правильна відповідь оцінюється у 1 бал	10
	Розв'язання практичних завдань	Вирішення кейсів до ЗМ 2	Правильне вирішення одного практичного завдання оцінюється у 1 бал	5
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Відповіді на практичному занятті Тестування в Moodle	За навчальними матеріалами ЗМ 3	Кількість тестових питань – 10 Правильна відповідь оцінюється у 1 бал	10
	Розв'язання практичних завдань	Вирішення кейсів до ЗМ 3	Правильне вирішення одного практичного завдання оцінюється у 1 бал	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Відповіді на практичному занятті Тестування в Moodle	За навчальними матеріалами ЗМ 4	Кількість тестових питань – 10 Правильна відповідь оцінюється у 1 бал	10

	Розв'язання практичних завдань	Вирішення кейсів до ЗМ 4	Правильне вирішення одного практичного завдання оцінюється у 1 бал	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Письмова відповідь на заліку	передбачає розгорнуте висвітлення двох питань, перелік яких наведено у Moodle на сторінці https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6965	правильна відповідь на одне питання оцінюється у 5 балів (max 10 балів)	10
	Тестування в Moodle Захист індивідуального дослідницького завдання	передбачає відповіді на 20 тестових питань здійснюється на заліковому тижні. Публічний захист є обов'язковою вимогою для зарахування результатів за даними видами робіт	правильна відповідь оцінюється у 0,5 балів за одне тестове питання (max 10 балів) відповідність вимогам новизни, актуальності, проблемності (max 20 балів)	30
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Гофман Ю.Б. Етичні основи правоохоронної діяльності : навчально-методичні рекомендації для студ. юридичного факультету. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2020. 36 с.

2. Грубінко А.В., Кравчук В.М. Юридична деонтологія і професійна етика та логіка для юристів: навчально-методичний практикум для студентів денної та заочної форм навчання. Тернопіль, 2019. 116 с.

3. Єрмоленко Д.О. Етичні стандарти правоохоронної діяльності : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Правоохоронна діяльність» освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність». Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 128 с.

4. Петришин О. В., Зінченко О. В. Юридична деонтологія : посіб. для підгот. до заліків та іспитів. Харків : Право, 2018. 84 с.

5. Професійна етика юриста : навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 108 с.

Додаткова:

1. Правила адвокатської етики, затверджені Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 2017 року 09 червня 2017 року зі змінами затвердженими З'їздом адвокатів України 2019 року 15 лютого 2019 року. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2019-03-15-pravila-2019_5cb72d3191e0e.pdf.

2. Про дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15 березня 2018 р. № 2337-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 29. Ст. 233.

3. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ, Правила від 09.11.2016 № 1179. Офіційний вісник України. 2017. № 2. С. 522. Ст. 55.

4. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.

5. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 № 1697–VII. Відомості Верховної Ради України. 2015, № 2-3, ст.12.

6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. Відомості Верховної Ради. 2016. № 31. ст.545.

7. Василевська Т.Е. Етика державних службовців і запобігання конфлікту інтересів: навч.-метод. матеріали. К.: НАДУ, 2013. 76 с.

8. Ведерніков Ю.А., Кульбач С.О., Кучук А.М. Юридична деонтологія: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Дніпропетровськ, 2011. 205 с.

9. Гребеньков Г.В. Фіолевський Д.П. Юридична етика: Навч. пос. К., 2007. 211 с.

10. Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Навч. посібник. К.: Знання, 2010. 655 с.

11. Єрмоленко Д.О. Міжнародно-правові стандарти адвокатської діяльності: окремі аспекти. *Запорізькі правові читання* : матеріали Щорічної міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 19-20 травня 2020 р. С. 73-76.
12. Єрмоленко Д.О. Особливості класифікації правової свідомості за суб'єктним критерієм. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. 2016. № 3. С. 16-20.
13. Кацавець Р.С. Ораторське мистецтво. Підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. К.: Правова єдність. 2018. 216 с.
14. Кацавець Р.С. Юридична деонтологія. Навчальний посіб. К.: Алерта, 2016. 126 с.
15. Лемківський Б.К. Юридична етика та деонтологія: Навчально-методичний посібник. К.: СПД Юсип'юк В.Д., 2009. 126 с.
16. Лозовой В.О. Петришин О.В. Професійна етика юриста. Х.: Право, 2004. 176 с.
17. Организация професійної діяльності юриста: теорія і практика: Пер. з 2-го англ. вид. / Ф. Бойл, Д.Каппс, Ф. Плауден, К. Сендфорд; Наук. ред. пер. В.І.Андрейцев. К.: Знання, 2006. 478 с. (Європейське право).
18. Рікер П. Право і справедливість. К.: Дух і Літера, 2002. 196 с.
19. Сливка С.С. Юридична деонтологія. Правнича етика. Професійна культура. 3-є видання. К.: Атіка, 2012. 296 с.
20. Юридична деонтологія: Навчальний посібник для дистанційного навчання / За ред. Цифра Г.О., Клименко Н.І. К.: Університет „Україна”, 2005. 210 с.
21. Юридична деонтологія: підручник / С.П. Погребняк, О.О. Уваров, Г.О. Христова; за заг. ред. О. В. Петришина. Харків: Право, 2014. 248 с.

Інформаційні джерела:

1. Асоціація адвокатів України. URL: <https://www.uaa.org.ua>.
2. Асоціація правників України. URL: <https://uba.ua>.
3. Вища рада правосуддя. URL: <https://hcj.gov.ua>.
4. Інформаційний центр Міністерства юстиції України. URL: <http://www.informjust.kiev.ua>.
5. Міністерство внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua>.
6. Міністерство юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua>.
7. Національне агентство з питань запобігання корупції. URL: <https://nazk.gov.ua/uk>.
8. Служба безпеки України. URL: <http://www.ssu.gov.ua>.
9. Українська асоціація прокурорів. URL: <http://www.uap.org.ua>.
10. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.